

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS EN LÍNIA

- Marcar les diferències:
la representació de dones i homes a la llengua

Col·lecció «Criteris Lingüístics» 6.
Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005
<http://www6.gencat.net/llengcat/publicacions/marcar>

- De llengua, diferència i context

Lladó, Eulàlia. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2007
http://www.gencat.net/icdona/docs/pub_quaderns3.pdf

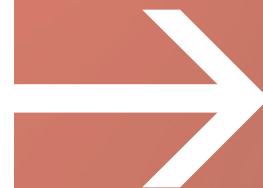

Ajuntament de
Santa Cristina d'Aro

PUNT D'IGUALTAT

GUIA PER A L'ÚS D'UN LLENGUATGE I UNA IMATGE INCLUSIVES

AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO

Aquesta guia és fruit de l'aplicació de les mesures del *Pla d'Igualtat intern de l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro* i té per objectiu oferir eines per promoure una comunicació igualitària a l'administració que visibilitzi i reconegui per igual a dones i a homes.

El llenguatge estructura la nostra visió del món, i per tant, és un reflex de la societat en la qual vivim. Malgrat els avenços en matèria d'igualtat de gènere, la nostra societat continua essent sexista i androcèntrica. Això queda reflectit en el llenguatge que utilitzem: explica l'universal a través del gènere masculí, fa invisibles les dones i reforça estereotips i rols de gènere.

Amb l'ús del masculí dit genèric –per exemple, quan parlem de “l'home” com a sinònim d'“humanitat”–, estem fent un exercici d'androcentrisme i invisibilitzant la meitat de la població. Quan fem un tractament diferent de les persones segons el seu sexe –per exemple, quan diem “hi assistiran el senyor Ferrer i la senyoreta Mercè”–, estem fent un exercici de sexisme i reproduint estereotips de gènere.

Però la llengua per si mateixa no és sexista, depèn de l'ús que en fem. Per tant, podem canviar les estructures lingüístiques per promoure una comunicació que no sigui discriminatòria vers les dones. Us presentem algunes recomanacions.

Recursos lingüístics

FORMES CONCRETES

Hem d'utilitzar la forma femenina de càrrecs, oficis i professions si són exercicis per dones:

MASCULÍ	FEMENÍ
alcalde	alcaldessa
tinent	tinenta
educador	educadora
oficial	oficiala
regidor	regidora
bidell	bidella
advocat	advocada
metge	metgessa

Quan hi ha una única forma per al masculí i per al femení, l'article és l'element diferenciador:

MASCULÍ	FEMENÍ
el cap	la cap
un gerent	una gerent
un estudiant	una estudiant
el sergent	la sergent

Si tenim dubtes sobre la forma femenina, és recomanable consultar el diccionari (gencat.cat/optimot).

Escola de pares i mares

En aquesta pàgina podeu veure dos cartells anunciant serveis adreçats a les famílies

Què en penseu? Com són les persones que hi surten representades? Totes dues tenen en compte la diversitat de persones i de models familiars? Creieu que la segona imatge és més inclusiva que la primera? Per què?

INSCRIPCIONS
fins al 25 de setembre
www.slof.cat

EN LLOC DE	PROPOSEM
------------	----------

EXPRESSIONS SENSE MARCA DE GÈNERE

els que no hi estiguin d'acord	qui no hi estigui d'acord
benvinguts	us donem la benvinguda
molt agraïts per la vostra atenció	us agraïm la vostra atenció
col·laboradors	amb la col·laboració de
redactors	redactat per

FORMES DOBLES

Quan no se'ns acut una forma genèrica, podem optar per duplicar la forma masculina i la femenina:

EN LLOC DE	PROPOSEM
------------	----------

socis	socis i sòcies
treballadors	treballadores i treballadors
tècnic	tècnic i tècnica

EN LLOC DE	PROPOSEM
------------	----------

TRACTAMENT DE VÓS

el/la convidem	us convidem
aprofito l'avinentesa per saludar-lo/la cordialment	aprofito l'avinentesa per saludar-vos cordialment
requisits per inscriure'l/inscriure-la al curs	requisits per inscriure-us al curs

DOCUMENTS O IMPRESOS

Sr./Sra.	nom
destinatari	destinació
nascut/a	lloc de naixement
domiciliat/ada	domicili

L'ordre dels factors implica jerarquització. Per això és convenient alternar les formes femenines i masculines al llarg dels textos.

L'ús de la barra inclinada només és recomanable en textos escrits breus, com poden ser impresos: senyor/a, director/a.

Si en la formació del femení hi ha canvis ortogràfics, després de la barra inclinada cal escriure la terminació del femení a partir de la vocal tònica: delegat/ada, benvolgut/uda, administratiu/iva.

A TENIR EN COMPTE:

És important buscar estratègies que afavoreixin la claredat i simplicitat dels textos.

Alguns recursos poden funcionar en un context, però no en un altre. Cal tenir present quin tipus de document estem redactant i a qui ens adreçem.

Es recomana utilitzar diferents recursos i no abusar de cap fórmula concreta.

REGLA DE LA INVERSIÓ

Serveix per detectar usos discriminatoris en la llengua i consisteix en substituir la paraula dubtosa pel seu corresponent de gènere oposat. Si la frase és inadequada, l'original és discriminatòria.

La senyoreta Maria → el senyoret Mario

Tenen connotacions diferents?
Aleshores s'ha de canviar per *senyora*.

Tots els treballadors han de fer la formació → Totes les treballadores han de fer la formació

En la segona opció clarament s'exclou els homes. Per tant, si la primera frase es refereix tant a homes com a dones tampoc és correcta. S'hauria d'utilitzar *tot el personal*.

RECOMANACIONS PER A UN TRACTAMENT IGUALITARI DE LES IMATGES:

- 1 Evitar prendre la figura masculina com a model únic i universal i fer visibles les dones, procurant que hi hagi una presència equilibrada d'homes i dones.
- 2 Evitar l'assignació de rols, valors i estereotips de gènere en les imatges. Posar imatges de dones en llocs de responsabilitat o que mostrin la seva presència en l'esport, la ciència o la política i mostrar homes en activitats feminitzades o atribuïdes tradicionalment a les dones com cura de les persones o el treball domèstic.
- 3 No utilitzar el cos de les dones com a element decoratiu i evitar representar les dones en situació de subordinació com a objectes dels homes.
- 4 Mostrar la diversitat de dones que formen part de la societat (edat, grups culturals, classe social, etc.), evitant redundar en un model únic de dona allunyat de la realitat i basat en el culte al cos.
- 5 Presentar relacions igualitàries i lliures de violència, més enllà de les relacions afectives, tant entre homes, entre dones i entre ambdós sexes, que visibilitzin models de relació igualitaris i basats en la cooperació i la solidaritat. Mostrar la diversitat de models familiars, de relacions de parella i d'orientació sexual.
- 6 En el disseny de logotips o altres icones, cal evitar que la marca que es creï pugui tenir una interpretació androcèntrica, proposant icones neutres i inclusives.

FORMES GENÈRIQUES

És la millor opció quan ens adrecem a un col·lectiu de persones compost tant per homes com per dones perquè evita que hàgim d'esmentar sistemàticament el femení i masculí i carregar el text.

EN LLOC DE	PROPOSEM
MOTS INVARIABLES	
home	persona, ésser humà, individu
nen	infant, criatura
alcaldes	autoritats municipals

MOTS COL·LECTIUS

homes	humanitat
adolescents	adolescència
voluntaris	voluntariat
alumnes	alumnat
veïns	veïnat
joves	joventut o jovent
ciudadans	ciudadania o població
ancians	gent gran
nens	infància
electors	electorat
pagesos	pagesia
funcionaris	funcionariat

NOMS DE PROFESSIONS QUE INCLOUEN ELS DOS GÈNERES

advocats	advocacia
empresaris	empresariat
funcionaris	funció pública
jutges	judicatura
professors	docència

EN LLOC DE	PROPOSEM
ÚS DE PERSONA AMB UN ADJECTIU O FRASE SUBORDINADA	
els interessats	les persones interessades
els sol·licitants	les persones sol·licitants
l'usuari	la persona usuària
els afectats	les persones afectades
el signant	la persona que signa
el president	la persona que ocupa la presidència

ALTRES MOTS GENÈRICS AMB UN ADJECTIU O FRASE SUBORDINADA

l'arrendatari	la part arrendatària
administratiu	personal administratiu
educadors	equip educatiu
metges	cos mèdic
informàtic	professional de la informàtica

ORGANISMES I UNITATS ADMINISTRATIVES

alcalde	ajuntament o alcaldia
assessors	assessoria o consell assessor
president	presidència
director	direcció
secretari	secretaria